

Cuprins

Cuvânt-înainte	5
CAPITOLUL I. DREPTUL MUNCII – RAMURĂ A DREPTULUI PRIVAT	9
§ 1. Noțiunea și obiectul dreptului muncii.....	9
§ 2. Izvoarele dreptului muncii.....	17
2.1. Izvoarele interne	18
2.2. Izvoarele internaționale	27
§ 3. Principiile dreptului muncii	37
3.1. Neîngrădirea dreptului la muncă	37
3.2. Egalitatea de tratament față de toți salariații și angajatorii. Nediscriminarea	38
3.2.1. Cadrul internațional de reglementare	39
3.2.2. Cadrul intern de reglementare	44
3.3. Garantarea negocierii colective și individuale	46
3.4. Protecția multilaterală a salariaților	47
3.5. Respectarea bunei-credințe	48
3.6. Stimularea pregătirii și perfecționării profesionale	48
3.7. Garantarea asocierii libere	49
3.8. Garantarea dreptului la grevă.....	49
§ 4. Corelația dreptului muncii cu alte ramuri de drept	50
4.1. Dreptul constituțional	50
4.2. Dreptul civil	50
4.3. Dreptul procesual civil.....	52
4.4. Dreptul administrativ	52
4.5. Dreptul penal și dreptul procesual penal.....	53
4.6. Dreptul securității sociale	53
4.7. Dreptul afacerilor	54
CAPITOLUL II. CONTRACTUL INDIVIDUAL DE MUNCĂ	55
§ 1. Reglementarea internațională	55
§ 2. Cadrul intern de reglementare. Noțiune și trăsături caracteristice contractului individual de muncă	56
§ 3. Condiții pentru încheierea contractului individual de muncă	62
3.1. Capacitatea juridică a persoanei care se încadrează în muncă.....	63
3.2. Capacitatea juridică a angajatorului.....	69
3.3. Consimțământul părților la încheierea contractului individual de muncă	71
3.4. Obiectul și cauza contractului individual de muncă	76
3.5. Examenul medical	76
3.6. Verificarea aptitudinilor profesionale și personale	80
3.7. Stagiul	93

3.8. Avizul, autorizarea sau atestarea	100
3.9. Angajamentul scris de păstrare a secretului de stat sau de serviciu.....	101
3.10. Vechimea în muncă	102
3.11. Declararea averii și a intereselor.....	103
3.12. Angajarea în muncă a cetățenilor străini.....	103
3.13. Documentele necesare pentru încheierea contractului individual de muncă	104
§ 4. Forma contractului individual de muncă	105
§ 5. Înregistrarea contractului individual de muncă. Dosarul de personal.....	108
§ 6. Conținutul contractului individual de muncă.....	110
6.1. Clauzele esențiale	119
6.2. Clauze specifice numite.....	149
6.3. Clauze specifice nenumite	163
6.4. Clauze interzise.....	170
§ 7. Interpretarea clauzelor contractului individual de muncă.....	171
§ 8. Executarea contractului individual de muncă	172
§ 9. Modificarea contractului individual de muncă	178
9.1. Noțiuni și cazuri de modificare a contractului individual de muncă.....	178
9.2. Modificarea contractului individual de muncă prin acordul părților	180
9.3. Modificarea contractului individual de muncă de drept	185
9.4. Modificarea contractului individual de muncă prin actul unilateral al angajatorului.....	186
9.4.1. Delegarea	187
9.4.2. Detașarea	189
9.4.3. Delegarea și detașarea în cazul funcționarilor publici	191
9.4.4. Drepturile bănești acordate pe perioada delegării și detașării pentru personalul autorităților și instituțiilor publice	193
9.4.5. Detașarea în cadrul prestării de servicii transnaționale.....	194
9.4.6. Modificarea contractului individual de muncă în caz de forță majoră	198
9.4.7. Modificarea contractului individual de muncă cu titlu de sancțiune disciplinară.....	199
9.4.8. Modificarea contractului individual de muncă cu titlu de măsură de protecție a salariatului	199
9.4.9. Modificarea contractului individual de muncă în cazul reducerii temporare a activității, pentru motive economice, tehnologice, structurale sau similare.....	200
9.4.10. Alte cazuri de modificare unilaterală a contractului individual de muncă.....	201
9.5. Transferul.....	201
9.6. Impreviziunea	203
§ 10. Suspendarea contractului individual de muncă	205
10.1. Noțiuni și clasificare	205
10.2. Suspendarea de drept.....	205
10.2.1. Concediu de maternitate	205

10.2.2. Concediu pentru incapacitate temporară de muncă	206
10.2.3. Carantina.....	208
10.2.4. Exercitarea unei funcții în cadrul unei autorități executive, legislative sau judecătorești, pe toată durata mandatului, dacă legea nu prevede altfel	209
10.2.5. Îndeplinirea unei funcții de conducere salarizate în sindicat	209
10.2.6. Forța majoră.....	209
10.2.7. În cazul în care salariatul este arestat preventiv, în condițiile Codului de procedură penală	209
10.2.8. De la data expirării perioadei pentru care au fost emise avizele, autorizațiile ori atestările necesare pentru exercitarea profesiei	210
10.2.9. În alte cazuri expres prevăzute de lege	210
10.3. Suspendarea din inițiativa salariatului	211
10.3.1. Concediul pentru creșterea copilului în vârstă de până la 2 ani sau, în cazul copilului cu handicap, până la împlinirea vârstei de 3 ani	211
10.3.2. Concediu pentru îngrijirea copilului bolnav în vârstă de până la 7 ani sau, în cazul copilului cu handicap, pentru afecțiuni intercurente, până la împlinirea vârstei de 18 ani	213
10.3.3. Concediul paternal	213
10.3.4. Concediul pentru formare profesională	214
10.3.5. Exercitarea unor funcții electivă în cadrul organismelor profesionale constituite la nivel central sau local, pe toată durata mandatului	214
10.3.6. Participarea la grevă	214
10.3.7. Absențele nemotivate.....	215
10.4. Suspendarea contractului individual de muncă din inițiativa angajatorului.....	216
10.4.1. Pe durata cercetării disciplinare prealabile, în condițiile legii	216
10.4.2. În cazul în care salariatul a fost trimis în judecată pentru fapte incompatibile cu funcția deținută, până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești	217
10.4.3. În cazul întreruperii sau reducerii temporare a activității, fără încetarea raportului de muncă, pentru motive economice, tehnologice, structurale sau similare	218
10.4.4. În cazul în care împotriva salariatului s-a luat, în condițiile Codului de procedură penală, măsura controlului judiciar ori a controlului judiciar sub cauțiune, dacă în sarcina acestuia au fost stabilite obligații care împiedică executarea contractului de muncă, precum și în cazul în care salariatul este arestat la domiciliu, iar conținutul măsurii împiedică executarea contractului de muncă.....	221
10.4.5. Pe durata detașării.....	221
10.4.6. Pe durata suspendării de către autoritățile competente a avizelor, autorizațiilor sau atestărilor pentru exercitarea profesiilor	222
10.4.7. Neîndeplinirea obligației de plată de către angajator.....	222
10.5. Suspendarea contractului individual de muncă prin acordul părților	222

10.6. Efectele suspendării contractului individual de muncă	222
10.7. Procedura suspendării contractului individual de muncă	225
10.8. Suspendarea raportului de serviciu al funcționarilor publici	225
§ 11. Încetarea contractului individual de muncă	226
11.1. Considerații preliminare	226
11.2. Încetarea de drept a contractului individual de muncă	228
11.2.1. Definiție și cazuri	228
11.2.2. Analiza cazurilor de încetare de drept	229
11.2.2.1. Decesul salariatului sau al angajatorului persoană fizică și dizolvarea angajatorului persoană juridică	229
11.2.2.2. Declararea morții sau a punerii sub interdicție a salariatului sau a angajatorului persoană fizică	229
11.2.2.3. Îndeplinirea cumulativă a condițiilor de vârstă standard și a stagiului minim de cotizare pentru pensionare. Comunicarea deciziei de pensie în cazul pensiei de invaliditate de gradul III, pensiei anticipate parțiale, pensiei anticipate, pensiei pentru limită de vârstă cu reducerea vârstei standard de pensionare. Comunicarea deciziei medicale asupra capacității de muncă în cazul invalidității de gradul I sau II.	230
11.2.2.4. Nulitatea absolută a contractului individual de muncă	234
11.2.2.5. Admiterea cererii de reintegrare în funcția ocupată de salariat a unei persoane concediate nelegal sau pentru motive neîntemeiate	234
11.2.2.6. Condamnarea la executarea unei pedepse privative de libertate	235
11.2.2.7. Retragerea de către autoritățile sau organismele competente a avizelor, autorizațiilor ori atestărilor necesare pentru exercitarea profesiei	236
11.2.2.8. Interzicerea exercitării unei profesii sau a unei funcții, ca măsură de siguranță ori pedeapsă complementară	237
11.2.2.9. Expirarea termenului contractului individual de muncă încheiat pe durată determinată	237
11.2.2.10. Retragerea acordului părinților sau reprezentanților legali, în cazul salariaților cu vârsta cuprinsă între 15 și 16 ani	237
11.2.2.11. Alte cazuri de încetare de drept a contractului individual de muncă	238
11.2.3. Procedura încetării de drept a contractului individual de muncă	239
11.2.4. Efectele încetării de drept a contractului individual de muncă	240
11.2.5. Încetarea de drept a raportului de serviciu	241
11.3. Încetarea contractului individual de muncă prin acordul părților	241
11.4. Încetarea contractului individual de muncă ca urmare a voinței unilaterale a angajatorului	244
11.4.1. Cadrul internațional	244
11.4.2. Cadrul intern de reglementare	246
11.4.3. Interdicții de concediere	246
11.4.4. Concedierea pentru motive care țin de persoana salariatului	251

11.4.4.1. Concedierea disciplinară.....	251
11.4.4.2. Concedierea în cazul arestului preventiv sau arestului la domiciliu	254
11.4.4.3. Concedierea din motive medicale.....	256
11.4.4.4. Concedierea pentru necorespondere profesională	257
11.4.4.5. Procedura de concediere pentru motive care țin de persoana salariatului.....	262
11.4.5. Concedierea pentru motive care nu țin de persoana salariatului.....	266
11.4.5.1. Concedierea individuală	266
11.4.5.2. Concedierea colectivă.....	272
11.4.5.2.1. Cadrul juridic de reglementare	272
11.4.5.2.2. Noțiunea și condițiile concedierii colective	274
11.4.5.2.3. Procedura concedierii colective	275
11.4.5.3. Decizia de concediere	278
11.4.5.3.1. Noțiune	278
11.4.5.3.2. Conținut	279
11.4.5.3.3. Efectele deciziei de concediere	284
11.4.5.4. Revocarea deciziei de concediere	287
11.4.5.5. Anularea deciziei de concediere	288
11.4.6. Protecția drepturilor salariaților în cazul transferului întreprinderii, al unității sau al unor părți ale acestora	293
11.4.7. Încetarea raportului de serviciu din inițiativa autorității sau instituției publice.....	296
11.5. Demisia.....	299
11.5.1. Reglementare și noțiune	299
11.5.2. Condiții	300
11.5.3. Abuzul de drept în cazul demisiei.....	303
11.5.4. Efectele demisiei.....	304
11.5.5. Demisia funcționarului public	305
11.6. Încetarea contractului individual de muncă în cazul insolvenței angajatorului.....	305
§ 12. Cumulul de funcții	308
12.1. Noțiune. Efecte	308
12.2. Incompatibilități.....	310
12.3. Limitări	310
CAPITOLUL III. TIMPUL DE MUNCĂ ȘI TIMPUL DE ODIHNĂ	312
§ 1. Cadrul internațional de reglementare.....	312
§ 2. Timpul de muncă	314
2.1. Cadrul intern de reglementare. Noțiune.....	314
2.2. Durata normală a timpului de muncă.....	316
2.3. Durata maximă a timpului de muncă.....	318
2.4. Durata redusă a timpului de muncă	319
2.5. Munca suplimentară	320

2.6. Munca de noapte.....	323
2.7. Norma de muncă.....	324
2.8. Forme specifice de organizare a timpului de muncă	326
2.9. Evidența timpului de muncă	326
§ 3. Timpul de odihnă.....	327
3.1. Noțiuni	327
3.2. Pauza de masă.....	328
3.3. Repausul zilnic și săptămânal	329
3.4. Sărbătorile legale	330
3.5. Concediile	332
3.5.1. Concediul de odihnă anual și alte concedii.....	332
3.5.1.1. Durata concediului de odihnă de bază	333
3.5.1.2. Concediul de odihnă suplimentar	334
3.5.1.3. Programarea concediului de odihnă.....	335
3.5.1.4. Efectuarea concediului de odihnă	336
3.5.1.5. Indemnizația de concediu de odihnă.....	338
3.5.2. Zilele libere plătite	340
3.5.3. Liberul	341
3.5.4. Alte concedii.....	342
3.5.4.1. Concediile fără plată	342
3.5.4.2. Concediul pentru formare profesională	343
3.5.4.3. Concediile acordate în temeiul dreptului la asigurări sociale	344
CAPITOLUL IV. SALARIZAREA	345
§ 1. Noțiunea de salariu	345
§ 2. Reglementarea internațională și internă.....	345
§ 3. Principii	348
§ 4. Elementele componente ale salariului	349
§ 5. Salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată	351
§ 6. Forme de salarizare.....	352
§ 7. Modul de plată al salariilor.....	352
§ 8. Reținerile din salariu.....	354
§ 9. Indexarea, înghețarea și reducerea salariilor.....	356
§ 10. Fond de garantare pentru plata creanțelor salariale	357
CAPITOLUL V. SECURITATEA ȘI SĂNĂTATEA ÎN MUNCĂ.....	360
§ 1. Cadrul internațional de reglementare.....	360
§ 2. Cadrul intern de reglementare	364
§ 3. Noțiunea de sănătate și securitate în muncă	365
§ 4. Obligațiile angajatorului	365
§ 5. Obligațiile lucrătorilor	373
§ 6. Comitetul pentru securitate și sănătate în muncă.....	373
§ 7. Comunicarea, cercetarea, înregistrarea și raportarea evenimentelor	375
§ 8. Accidentul de muncă	377

§ 9. Bolile profesionale.....	379
§ 10. Măsuri speciale în cazul temperaturilor extreme.....	381
§ 11. Răspunderea juridică	381
§ 12. Asigurarea pentru accidente de muncă și boli profesionale.....	381
CAPITOLUL VI. RĂSPUNDEREA DISCIPLINARĂ.....	385
§ 1. Disciplina muncii.....	385
§ 2. Răspunderea disciplinară a salariaților	389
2.1. Definiție	389
2.2. Elementele esențiale răspunderii disciplinare.....	390
2.3. Trăsăturile caracteristice răspunderii disciplinare	391
2.4. Condițiile răspunderii disciplinare a salariaților	391
2.5. Cauzele de nerăspundere disciplinară.....	396
§ 3. Acțiunea disciplinară	398
3.1. Cercetarea disciplinară prealabilă.....	399
3.1.1. Obligatorietatea efectuării cercetării disciplinare prealabile	399
3.1.2. Desfășurarea cercetării disciplinare	400
3.1.3. Suspendarea contractului individual de muncă al salariatului pe perioada efectuării cercetării disciplinare prealabile	404
3.1.4. Finalizarea cercetării disciplinare prealabile	405
3.2. Organele competente să aplice sancțiunea.....	406
3.3. Raportul dintre propunerea comisiei de cercetare disciplinară și decizia de sancționare.....	406
§ 4. Sancțiunile disciplinare.....	407
4.1. Noțiune și clasificare	407
4.2. Avertismentul scris	408
4.3. Retrogradarea din funcție, cu acordarea salariului corespunzător funcției în care s-a dispus retrogradarea, pentru o durată ce nu poate depăși 60 de zile	409
4.4. Reducerea salariului de bază pe o durată de 1-3 luni cu 5-10%	409
4.5. Reducerea salariului de bază și/sau, după caz, și a indemnizației de conducere pe o perioadă de 1-3 luni cu 5-10%	410
4.6. Desfacerea disciplinară a contractului individual de muncă.....	410
4.7. Amenzile disciplinare	411
§ 5. Individualizarea sancțiunii disciplinare	412
§ 6. Aplicarea sancțiunii disciplinare.....	413
§ 7. Decizia de sancționare disciplinară	415
§ 8. Executarea sancțiunilor disciplinare	418
§ 9. Contestația împotriva deciziei de sancționare disciplinară.....	418
§ 10. Radierea disciplinară	421
§ 11. Cumulul răspunderii disciplinare cu alte forme de răspundere juridică	423
11.1. Răspunderea disciplinară și răspunderea penală.....	423
11.2. Răspunderea disciplinară și răspunderea contravențională.....	424
11.3. Răspunderea disciplinară și răspunderea patrimonială.....	424
§ 12. Sancțiuni disciplinare speciale.....	424

12.1. Răspunderea disciplinară a cadrelor didactice.....	425
12.1.1. Răspunderea disciplinară a personalului didactic din învățământul preuniversitar.....	425
12.1.2. Răspunderea disciplinară a cadrelor didactice din învățământul universitar.....	427
12.2. Particularitățile răspunderii disciplinare a funcționarilor publici	430
CAPITOLUL VII. RĂSPUNDEREA PATRIMONIALĂ	436
§ 1. Noțiune. Reglementare	436
§ 2. Răspunderea patrimonială a angajatorului față de salariat	440
2.1. Reglementare. Condițiile răspunderii	440
2.2. Cazuri de răspundere patrimonială a angajatorului pentru prejudiciul produs salariatului său.....	443
2.3. Procedura de stabilire și recuperare a prejudiciului produs de angajator salariatului său.....	444
2.4. Acțiunea în regres a angajatorului	445
§3. Răspunderea patrimonială a salariatului față de angajatorul său	446
3.1. Calitatea de salariat al angajatorului păgubit.....	447
3.2. Fapta ilicită a salariatului.....	448
3.3. Prejudiciul material produs angajatorului.....	449
3.4. Raportul de cauzalitate dintre fapta salariatului și prejudiciul suferit de angajator	450
3.5. Vinovăția	451
3.6. Cazuri de răspundere patrimonială a salariatului reglementate de Codul muncii și Legea nr. 62/2011	451
3.7. Cauzele exoneratoare de răspundere patrimonială	452
3.8. Obligația de restituire a salariaților.....	453
3.9. Procedura de stabilire a prejudiciului	454
3.9.1. Stabilirea răspunderii patrimoniale prin acordul părților.....	454
3.9.2. Stabilirea răspunderii patrimoniale prin intermediul instanței judecătorești	457
3.10. Procedura de recuperare a prejudiciului	457
3.11. Cumulul răspunderii patrimoniale a salariaților cu alte forme de răspundere juridică	460
3.12. Particularități ale răspunderii patrimoniale a gestionarilor.....	461
3.13. Răspunderea reparatorie a funcționarilor publici.....	462
3.13.1. Aspecte privind răspunderea reparatorie a autorității sau instituției publice față de funcționarul public.....	462
3.13.2. Răspunderea reparatorie a funcționarilor publici.....	463
CAPITOLUL VIII. RĂSPUNDEREA CONTRAVENȚIONALĂ	465
CAPITOLUL IX. RĂSPUNDEREA PENALĂ	470

CAPITOLUL X. CONFLICTELE INDIVIDUALE DE MUNCĂ ȘI SOLUȚIONAREA ACESTORA	475
§ 1. Conflictul de muncă. Noțiune. Trăsături	475
§ 2. Conflictul individual de muncă. Trăsături. Părți.....	477
§ 3. Soluționarea conflictelor individuale de muncă. Jurisdicția muncii.....	480
3.1. Reglementare	480
3.2. Principiile jurisdicției muncii	480
3.3. Părțile conflictelor individuale de muncă	481
3.4. Competența instanțelor de judecată	482
3.5. Compunerea instanței de judecată	484
3.6. Sesizarea instanței de judecată.....	485
3.7. Reguli procedurale.....	490
3.8. Hotărârea instanței de fond.....	491
3.9. Căile de atac.....	492
3.10. Căi extraordinare de atac	493
3.11. Executarea hotărârilor judecătorești	493
§ 4. Soluționarea amiabilă a conflictului individual de muncă.....	494
4.1. Medierea conflictului individual de muncă, potrivit Legii nr. 192/2006.....	494
4.2. Alte modalități amiabile de soluționare a conflictului individual de muncă	499
CAPITOLUL XI. ROLUL INSPECȚIEI MUNCII ÎN RAPORTURILE INDIVIDUALE DE MUNCĂ	500
BIBLIOGRAFIE	507